BÀI GIẢNG: KHÁI QUÁT VỀ SINH TRƯỞNG VÀ PHÁT TRIỂN Ở SINH VẬT
CHUYÊN ĐỀ: SINH TRƯỞNG VÀ PHÁT TRIỂN Ở SINH VẬT
MÔN: SINH HỌC 11
GIÁO VIÊN: NGUYỄN ĐỨC HẢI

MỤC TIÊU

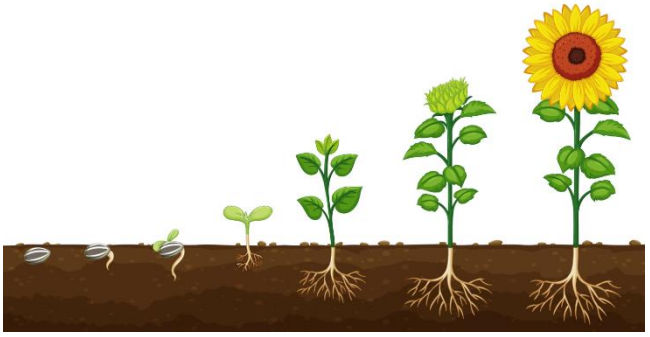
- ✓ *Trình bày được khái niệm và các dấu hiệu đặc trưng của sinh trưởng và phát triển ở sinh vật.*
- ✓ *Phân tích được mối quan hệ giữa sinh trưởng và phát triển.*
- ✓ *Trình bày được khái niệm của vòng đời và tuổi thọ của sinh vật và ứng dụng trong thực tiễn.*
- ✓ *Trình bày được các yếu tố ảnh hưởng đến tuổi thọ của con người và xây dựng được một lối sống khoa học, lành mạnh.*

I. KHÁI NIỆM VÀ DẤU HIỆU ĐẶC TRƯNG CỦA SINH TRƯỞNG VÀ PHÁT TRIỂN

1 Khái niệm

- **Sinh trưởng** là quá trình tăng kích thước và khối lượng của cơ thể.

- **Phát triển** là toàn bộ những biến đổi diễn ra trong chu kì sống của cá thể, bao gồm sự thay đổi về số lượng tế bào, cấu trúc, hình thái và trạng thái sinh lí.

2 Các dấu hiệu đặc trưng

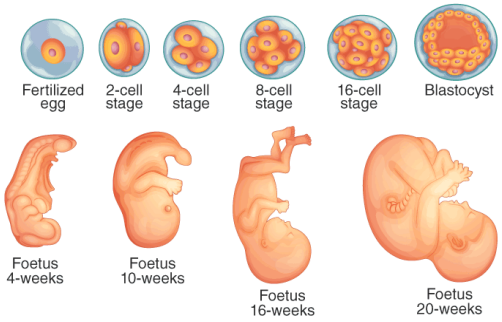
- Sinh trưởng: Tăng số lượng, kích thước và khối lượng tế bào.
- Phát triển:
  + Sinh trưởng.
  + Phân hóa tế bào.
  + Phát sinh hình thái cơ quan, cơ thể.

Khái niệm	Dấu hiệu đặc trưng
Sinh trưởng	Các tế bào thay đổi cấu trúc và chuyển hóa chức năng.
Phân hóa tế bào	Cơ quan, cơ thể có được hình thái và chức năng sinh lí nhất định.
Phát sinh hình thái cơ quan, cơ thể	Tăng số lượng, kích thước và khối lượng tế bào.

II. MỐI QUAN HỆ GIỮA SINH TRƯỞNG VÀ PHÁT TRIỂN

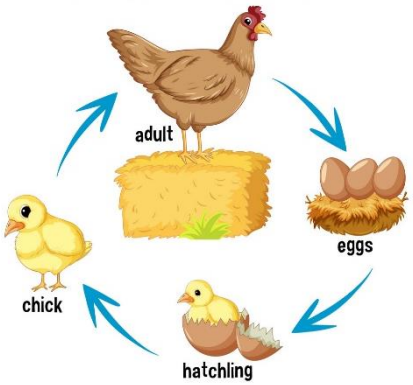
Mối quan hệ giữa sinh trưởng và phát triển

Trong quá trình phát triển, các quá trình sinh trưởng, phân hóa tế bào và phát sinh hình thái cơ quan, cơ thể có mỗi quan hệ mật thiết với nhau, không tách rời và đan xen với nhau.

III. VÒNG ĐỜI VÀ TUỔI THỌ CỦA SINH VẬT

Vòng đời của sinh vật

Là khoảng thời gian tính từ khi cơ thể được sinh ra, lớn lên và phát triển thành cơ thể trưởng thành, sinh sản tạo ra cá thể mới, già đi rồi chết.

→ Bao gồm toàn bộ sự phát triển của cá thể.

Loài sinh sản hữu tính:

Hợp tử → phôi → Con non/cây non → Các thể trưởng thành có khả năng sinh sản → già rồi chết đi.

Loài sinh sản vô tính:

Cá thể non (do mẹ sinh ra theo phương thức nguyên phân) → cá thể trưởng thành có khả năng sinh sản → già rồi chết đi.

Một số ứng dụng

- **Trong trồng trọt:** Có biện pháp chăm sóc phù hợp ở từng giai đoạn đối với cây trồng để thu được hiệu quả cao nhất về lá, hoa, củ, quả,…
- **Trong chăn nuôi:** Có biện pháp chăm sóc phù hợp với từng giai đoạn nhằm thu được hiệu quả kinh tế cao (thịt, trứng, sữa,…).
- Phòng chống, tiêu diệt các loài sinh vật gây hại cho trồng trọt, chăn nuôi hoặc gây hại cho con người.

Tuổi thọ của sinh vật

- Tuổi thọ của sinh vật: Là thời gian sống của một sinh vật.
- Tuổi thọ của loài: Thời gian sống trung bình của các cá thể trong loài.

-Đặc điểm:

+ Tuổi thọ của các loài sinh vật rất khác nhau.

+ Do kiểu gene quy định.

Một số yếu tố ảnh hưởng đến tuổi thọ của con người

Yếu tố bên trong

Yếu tố di truyền có tác động nhất định đến tuổi thọ.

Yếu tố bên ngoài

+ Chế độ ăn uống.
+ Tập luyện thể dục, thể thao thường xuyên.
+ Lối sống lành mạnh, thái độ sống tích cực, lạc quan,...
+ Chất lượng môi trường sống.

